

Inclusión financiera, el rol de la microfinanzas y la fintech	
Codi	02RE0136-1
Modalitat	Seminari
Dates	2 i 3 de juny de 2026
Hora	De 10 a 14 h
Durada	8h
Lloc	Aula A08. Facultat d'Economia i Empresa
Places	20
Destinataris	Professorat, becaris predoctorals i postdoctorals i estudiants de doctorat
Impartit per	Dr. Hernán Pedro Vigier
Idioma	Castellà

DESCRIPCIÓ DE L'ACCIÓ FORMATIVA

1. PRESENTACIÓ

En els últims temps s'ha incrementat, tant a nivell acadèmic com polític, la importància de la inclusió financera com una eina essencial pel desenvolupament de l'economia i la reducció de les desigualtats. El desenvolupament de la tecnologia ha provocat canvis importants en el sector bancari i financer. Les innovacions tecnològiques es consoliden com una de les formes més clares de millorar la inclusió financera i facilitar l'accés al productes bancaris i financers de les persones. Però, al mateix temps, un aplicació incorrecta d'aquestes noves eines tecnològiques, també poden provocar dificultats d'accés als recursos bancaris i financers degut a l'analfabetisme digital de sectors vulnerables de la societat.

Tant el blockchain, com la intel·ligència artificial, com la IoT, així com les plataformes P2P, aplicades conjuntament, en sistemes d'atenció remota de clients, han provocat l'aparició de noves formes bancaries, conegudes moltes d'elles, como l'industria FINTECH, que sens dubte ha transformat el sistema, han creat noves formes de competència bancaria. La facilitat d'accés al serveis i productes bancaris d'aquesta digitalització te una incidència en la inclusió financera. Si be el seu anàlisis de si els seus efectes son positius o no, es encara un tema discutit i discutible. Per altra banda apareixen noves empreses vinculades al sector financer, la banca informal, que poden canviar les relacions dins del sector, en especial per aquelles persones que no tenen un accés fàcil als mercats regulats.

2. LÍNIA ESTRATÈGICA DEL CENTRE/DEPARTAMENTA LA QUE S'ADEQUA

El grup de recerca Mercats i Anàlisi Financer del Departament de Gestió d'Empreses, reconegut com a consolidat per la Generalitat, te com una de les seves línies més actives en aquest moment la inclusió financera i els efectes que sobre aquesta poden tenir les noves tecnologies. En conseqüència aquest curs encaixa perfectament en la línia i permetrà pogué conèixer els últims avanços en aquest tema i discutir sobre el tema amb una persona molt experta, com es el Dr. Vigier.

3. OBJECTIUS

Els objectius principals són aprofundir en els següents coneixement:

- L'impacte de les noves tecnologies en el negoci bancari
- Els nous productes bancaris conseqüència de les noves tecnologies
- Incidència en la inclusió financera dels canvis en el sector
- Noves formes de "banca": la banca informal i els "bancs ombra"
- La incidència de les microfinances en el sector financer i en la inclusió financera

Per últim es pretén que del curs sorgeixin noves línies de treball conjunt entre els dos grups de recerca.

4. CONTINGUTS

1. Inclusión financiera: concepto, alcances y debates contemporáneos

Definiciones operativas de inclusión financiera (acceso, uso, calidad y bienestar). Inclusión financiera como política pública versus inclusión vía mercado. Evidencia empírica y límites del enfoque centrado exclusivamente en la bancarización.

2. Microfinanzas: fundamentos teóricos y evolución histórica

Orígenes de las microfinanzas y respuesta a fallas de mercado. Modelos clásicos: crédito grupal, colateral social e incentivos dinámicos. Sostenibilidad vs solidaridad. Resultados empíricos y debates sobre impacto. Evolución hacia microfinanzas productivas.

3. Microfinanzas, mipymes y financiamiento productivo

Diferencias entre microcrédito de subsistencia y financiamiento productivo. Restricciones estructurales al crédito pyme en economías emergentes. Rol del Estado y de instituciones financieras no bancarias.

4. Fintech y nuevos modelos de intermediación financiera

Innovaciones fintech: datos alternativos, scoring y desintermediación. Crédito digital, crowdfunding y factoring electrónico. Oportunidades de inclusión y nuevos riesgos sistémicos.

5. Regulación, gobernanza y políticas públicas

Trade-offs entre innovación y estabilidad financiera. Enfoques regulatorios: sandbox, proporcionalidad y open finance. Inclusión financiera como herramienta de desarrollo productivo.

Bibliografía

- Ascuá, R. (2022) Industria Fintech. Editorial UNRA. ISBN:978-987-4920-30-0
- Gai, K., Qiu, M., & Sun, X. (2018). A survey on FinTech. Journal of Network and Computer Applications, 103, 262-273.
- Valdes, M. F. (2020). Estudios de financiamiento de las PyMEs argentinas a través de las Fintech. UDESA
- Armendáriz & Morduch (2010). The Economics of Microfinance. MIT Press.
- Banerjee et al. (2015). The miracle of microfinance? AER.

- Beck et al. (2011). Bank financing for SMEs. Journal of Financial Services Research.
- Vigier, H. Trabajos sobre mipymes y acceso al financiamiento.
- Demirgüç-Kunt et al. (2018). The Global Findex Database. World Bank.
- Beck, T. (2016). Financial inclusion and development. World Bank Research Observer.
- Frost et al. (2019). Fintech and big tech credit. BIS.
- Gomber et al. (2018). On the FinTech revolution. JMIS.
- Zetzsche et al. (2017). Regulating a revolution.
- World Bank & CGAP (2020). Financial Consumer Protection and Fintech.
- Vives, X. (2017). The impact of FinTech on banking. European Economy, (2), 97-105.

5. METODOLOGIA

Les classes constaran d'una part expositiva dels diferents temes, recolzat amb exemples. En una segona part es presentaran articles i estudis sobre el tema i es provocarà una discussió dels seus continguts.

6. MATERIAL

El material serà les presentacions del ponent i el articles proposats. També s'utilitzarà la base de dades Global Findex (Banc Mundial) per analitzar la inclusió financera.

7. DESTINATARIS

Professorat, becaris predoctorals i postdoctoral dels Departaments de Gestió d'Empreses i d'Economia.
Estudiants del doctorat en Economia i Empresa
Estudiants del Màster en Direcció d'Empreses

8. IMPACTE EN EL PROFESSORAT DESTINATARI I EN ELS ENSENYAMENTS DE GRAU/MÀSTER QUE IMPARTEIXEN

En primer lloc, i com ja s'ha comentat, el curs encaixa en una de les línies que s'està desenvolupant en el grup de recerca consolidat de Mercats i Anàlisi Financera. En concret esperem que el seminari serveixi per aprofundir en el tema i trobar possibles gaps de recerca. Al mateix temps enfortirà la relació entre els dos grups de recerca. Respecte a la docència tindrà incidència en assignatures com Productes i Instruments Financers del Màster en Direcció d'Empreses; Valoració d'Actius Financers dels graus de Finances i Comptabilitat i Administració i Direcció d'Empreses i Gestió del Risc en les Operacions Financers i Finances Sostenibles del grau en Finances i Comptabilitat. En aquestes assignatures s'incorporen les últimes tendències en productes bancaris i actius financers.

9. AVALUACIÓ I CERTIFICACIÓ

No es preveuen activitats avaluadores i s'haurà d'assistir al 80% de les hores per obtenir el certificat d'assistència.